

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UPA19/193 & 221
24-04-2019
Aqqaluaq B. Egede

Piniakkanik killilersukkanik ukiumi pisassiiffiusumi qilalukanik qernertanik qilalukkanik qaqortanik aammalu nannunik, ukiup qaammataani qaammatit marluk december-imi januarimilu pisassiiffiujunnaartinneqarnissaannik Naalakkersuisut peqquneqaqqullugit Inatsisartut aalajaniiffigisassaattut siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Karl-Kristian Kruse, Siumut)

Piniakkat killilersukkat avanersuarmi Ittoqqortormiinilu qilalukkat qernertat qaqortallu, aaveq aamma nanoq pillugit periarfissaqarnerseq misissorneqassasoq, kiisalu sunik suliniutinik killilersuisoqarunnaarnissaa pillugu Naalakkersuisut UPA 2020 –imut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Jens Napatok, Partii Naleraq)

Siunnersuutit marluk soqutiginantunik siunertallit, aamma oqallisiguarlugillu misissuiffigiugassagut piniarnermik inuussutissarsiuteqartunut nunallu inuinit kinaassusitsinnullu isumalerujussuupput. Inuit Ataqatigiinniit siunnersuuteqartut marluk qutsavigaagut. Soqutigisaraarput nunatsinni pisuussutitta uumassusillit piujuartitsinermik toqqammaveqartumik, aamma piniagassaqaartaannarnissaannik qulakkeerisumik tunngavilersukkamik piniartut atorluanaanerulersinnaanerat periarfissinneqarsinnaanersaq misissuiffigissallutigu.

Taamaammat pingaaruteqarpoq ukiup qaammataasa ilaanni piniagassanik matoqqatitsisoqarsinnaanera periarfissatsialaasoq misissorneqassasoq. Siunissami nunatsinni inuiaat pisuussutaat uumassusillit piujuartitsinermik toqqammaveqarluni eriagineqarnissaat attattuarsimavarput. Oqaaseq piujuartitsineq aalisartumut piniartumullu navianartuunngilaq. Pijuartitsineq aalisartumut piniartumullu inuussutissarsiutaannik aningaasarsiorfiannillu piujuartitsinissamik siunertaqartoq qangaaniilli inuiattut ilisarnaatitut najummiuarsimasarput nukitut sakkussaraarput. Tamannami isumaqanngilaq inuit inuuniarnerat akigalugu piniagassanik killilersuisoqassasoq.

Erseqqissassavara Inuit Ataqatigiinniit soqutiginantikkatsigu avanersuarmi piniariaaseq inuiattut kulturitsinnik inuiattullu naleqartitavut tunngavigalugit piniagassanik mianersuussilluni eriaginillunilu piniariaaseq misissuiffigineqassappat. Nunatsinni naleqartitavut piujuartissagutsigit atuiuassaguttalu, aningaasarsiornikkut atuinikkullu inuuniutigineqarnissaat sapinngisamik akilersinnaassuseqarnissaat pisariaqarpoq. Allatut oqaatigalugu pisassiissutit uumasqassutsimut innarliinngitsumik qanoq iliorluta qaffassinnaavagut? Qanoq iliorluta aqqissuusisinnaavugut, pingaartumik

avanersuarmi inuit inuussutissarsiuteqartut nunattalu sinnerani inuit
pissinnaatitaaffiisa aalajangersarneqarnerannut naapertuuttumik inuiaat
atuisinnaanissaminnik piujuartitsinerminnullu attassillutik aaqqissuusissappata?

Inuit Ataqtigiiit piniartunik illersuivugut, piniartunillu aqutissiuussiumavugut
inuussutissarsiornikkut siuarsarnissaannik. Aamma Inuit Ataqtigiiit
piujuartitsinermik illersuisugut piniagassaqtuarnissaa kissaatigigatsigu,
aamma arlaata piujuartitsinissamik anersaaq erseqqissumik oqaatigisarlugulu
siammartertuagassaraa. Tunuarsimaarutissaanngilaq piujuartitsinissamik
anersaaqtuarsmanerput suaarutigissallutigu. Tamannami ismaqanngilaq
piniartoqassanngitsoq. Massakkulli naalackersuinikkut qaappiaannartumik
oqallitarnertit sunniuteqarnerlulerput, allaat oqaaseq piujuartitsineq
erianarluinnartoq piniartitsinaveersaarnertut aalisartitsinaveersaarnertullu
inuiannik paasineqaleriartorluni, naak aalisartut piniartullu
inuussutissarsiutaannik piujuartitsinissamik siunertaqartoq
isummersuutaagaluartoq.

Oqaaseq piujuartitsineq inuiattut ataatsimoorluta eriagisariaqarparput.
Pisuussuteqartuarumagatta kulturikkut eriagisatsinnik. Piujuartitsinermi
tassaavoq piniagassanik atuilluarneq, naapertuilluartumik uumasunik
inuussutissarsiummillu eriagisatsinnik attassiumaneq. Siulitta inuiaat kalaallit
ilisarnaatissaannik anersaakkut eqqarsartaatsikkullu kingornutassiaat
atueriaatsimut piniagassanullu ataqqinnittuuneq politikikkut
qinersisartoqassutsimik attassiniarnerup assortuusutissanngortitaa uanga Inuit
Ataqtigiiit oqaaseqartutut nakkaannarfigiumanngilara. Piujuartitsinissamik
anersaaq siuaassatsinnit kingornussimasara, siuaasattalu attatuarsimasaat
nalilittut inunnt amerlanerpaanut siammartigassaavoq. Siammarterniartigu
inunnt tamanut anersaakkut eqqarsartaatsikkullu pigisassanngortillugu.
Siuaassatsinnit kingornussavut aamma uagut kinguaassatsinnut
kingornutassaaqqunaqaat.

Pisariaqarmat piujuartitsinissamik anersaaq isummersorfigereerlugu Inuit
Ataqtigiiit isumarput malillugu nannut inoqarfippassuarni inunnik,
pingaartumillu meeqqanik nalaatsornerinnarmik innarleerujussuartaannginnerat
ernumanartutut isigaarput. Nalunngilarput nannut pillugit nalunaarut
naalackersuisutigoortumik suliaasoq ullutsinnut naapertuutinngitsumik
suliaanersoq isummersorfissaqqittuusoq. Isumaqarpugullu siunnersuutit
marluk sammisavut siunnersuuteqartullu suliaakkiissutaannut ilanngullugit
aalajangersakkat nalilersorneqarnissaat avaqqukkuminaatsuusoq.

Ukiualuit ingerlaneranni nannut inoqarfinnut appakaassimasut
nalaatsornerinnakkut ajoqqusserujussuanngillat. Kangaatsiami, Tasiilami,
Upernavimmi, Ittoqqortoormiini allanilu inunnik navianartorsiortitsisarnerat
sakkortusiartorpoq. Nalunaarut malillugu nannut igat matuinik
nipiliortitsinikkut allatigullu ersisaarinikkut ungavartertineqarnissaat
aalajangersagaliorneqarsimapput. Nalunaarut tassanngaannartumik
iliuseqarnissap qaqugukkut qanoq iliorluni pisarnissaa innuttaasunit assut
mnalornissutaasartoq paasinarluinnartoq aaqqinneqartariaqarpoq.

Assersuutigalugu nunatta kujataani savaateqarfinni nannut naammattoorneqartarnerat ukiut tamaasa pisalernikuuvoq. Savaateqarfinni pisussaapput nannumik naammattoorsigunik savaateqarfimminniit qimagutsinniarnissaa siumagissagaat. Tamatuma amerlasuutigut kingunerisarpaa nannup savaateqarfiup tullianut ingerlatittariaqartarneranik. Taamatut inuussutissarsiummi innarliinissaq assut sunniuteqarsinnaasoq aalajangersakkakut nutarteriffigineqarnissaa piaartumik pãisariaqartoq Inuit Ataqtigiinniit Naalakkersuisunut kaammattuutigaarput. Nunaqarfinni illoqarfinnilu aamma savaateqarfinni nannut navialisitsineranni periusissat iliuusissallu aalajangersakkatigut pisariillisarneqartariaqarput. Inuk qitiutillugu sillimaniarnikkullu nalorninaatsumik nalunaarut qulakkeerinnittuusariaqartoq Inuit Ataqtigiit-nniit isumaqarpugut.

Piniakkanik atuineq, piffinnilu aalajangersimasuni immikkut pisassiissutinik aaqqissuusisinnanermut Inuit Ataqtigiit-niit periarfissanik misissueqataarusuppugut. Piujuartitsineq pisassiisarnerlu tamanit inooqataaffigineqarsinnaasoq ujartuiffiqataarusupparput. Ilanngulluguli siunnersuuteqartup aappaata piffissami aalajangersimasumi piniagassat ilaasa killilersimaarneqarnissaannik siunnersuutit ataatsimoortillugit akueraagut. Inassutigarpullu Inatsisartut aalisarnermut Piniarnermut Nunalerinermullu ataatsimiititaliaani suliassanngorlugit ingerlatinneqarnissaat.